
ZBORNİK REZIMEA

STRUČNO-NAUČNA KONFERENCIJA SA
MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
BEOGRAD 20-23.FEBRUAR 2020.

ZBORNİK REZİMEA
STRUČNO-NAUČNA KONFERENCIJA SA
MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM

DANI DEFЕКТОЛОГА SRBIJE
BEOGRAD 20-23.FEBRUAR 2020.

**DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
BEOGRAD, 20-23.FEBRUAR 2020.**

Izdavač

Društvo defektologa Srbije, Kosovska 8/1, Beograd

Štampa

PM plus D.O.O., 22.oktobra 8a, Beograd

Za organizatora

Siniša Ranković , predsednik UO Društva defektologa Srbije
Prof.dr Snežana Nikolić, dekan - FASPER

Organizatori

Društvo defektologa Srbije
Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Organizacioni odbor

Maja Matović
Željka Trbović
Milka Leković
Uroš Šotarević
dr Stevan Nestorov
Nebojša Nikolić

Programski odbor

Prof.dr Vesna Vučinić
Prof.dr Nadica Jovanović Simić
Prof.dr Snježana Sekušak Galešev
Prof.dr Goran Ajdinski
Prof. dr Ante Bilić -Prcić
Prof.dr Gordana Nikolić
Prof.dr Danica Vasiljević Prodanović
Prof.dr Irena Stojković
Prof.dr Goran Jovanić
Prof.dr Čedo Veljić
Doc.dr Tamara Kovačević
Doc.dr Milica Kovačević
Doc.dr Snežana Ilić
Doc.dr Zlatko Bukvić
Doc.dr Bojan Dučić

Generalni sekretar

mr Miodrag Nedeljković

Tehnički sekretar

Gorana Kiković

Sekretar za finansije

Radomir Leković

Tehnički urednik

mr Miodrag Nedeljković

Tiraž 450

ISBN ~~XXX-XX-XXXXX-XX-X~~

ZNAČAJ RANOG USVAJANJA ZNAKOVNOG JEZIKA*

Ljubica Isaković, Tamara Kovačević, Mia Šešum, Nadežda Dimić
Univerzitet u Beogradu - Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Stari Grad

Danas su mnoga istraživanja posvećena procesu usvajanja i razvoja jezika. Nama su značajna ona, koja se bave načinima na koji deca koja ne čuju, usvajaju svoj jezik. Ovde se misli na gluvu decu gluvih roditelja koja znakovni jezik usvajaju kao maternji, odnosno prvi jezik. Međutim, najveći procenat gluve dece čine deca roditelja urednog sluha koja su od rođenja izložena specifičnim uslovima i razvijaju svoj govor i jezik na drugačiji, znatno teži način.

Cilj ovog rada je da ukaže na značaj i prednosti ranog usvajanja znakovnog jezika.

U radu će biti prikazana istraživanja koja se odnose na rano usvajanje znakovnog jezika kod gluve dece gluvih roditelja, ali i gluve dece koja odrastaju u porodicama koje čuju. Gluva deca gluvih roditelja su od prvog dana izložena pokretu, baš kao deca koja čuju zvuku i govoru. Oni rano počinju da imitiraju pokrete svojih roditelja i uspostavljaju komunikaciju. Prvi pokreti mogu se javiti već oko osmog meseca života. Sa druge strane, gluva deca koja se rađaju u porodicama u kojima roditelji čuju u velikoj meri ostaju uskraćena za prvu, najraniju komunikaciju, jer se roditelji uglavnom odlučuju da sa svojom decom komuniciraju isključivo putem govora. Ukoliko porodica gluvih roditelja dobije dete urednog sluha, ono će paralelno, veoma lako savladavati oba jezika. Znakovni u komunikaciji sa roditeljima, govorni u kontaktu sa sredinom. Takva deca najčešće postaju bilingvalna - potpuno jezički kompetentna u oba jezika. Ukazaće se i na značaj dečjih (bebi) znakova koji predstavljaju prve podsticaje za razvoj osnovne – rane komunikacije.

Rani pristup i interakcija putem jezika utiče na nivo jezičke kompetencije u odrasloj dobi, a samim tim i na edukativna postignuća. Ovo važi za oba jezika - govorni i znakovni. Gluvi odrasli koji nisu imali pristup znakovnoj interakciji pre četvrtine godine života poseduju značajno manje jezičke veštine od gluvih koji su od najranijeg uzrasta bili izloženi znakovnom jeziku i odraslih kasnije ogluvelih osoba, koje su prethodno usvojile govorni jezik.

Ključne reči: znakovni jezik, govorni jezik, rano usvajanje jezika, porodica gluve dece

---

* Ovaј rad je deo istraživanja koje se izvodi u okviru projekta koji se realizuje pod pokroviteljstvom Ministarstva za prosvetu, nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije pod nazivom „Утицај кохлеарне имплантације на едукацију глувих и наглувих особа" бр. 179055